

**Adolescentenstrafrecht
(ASR)
vanaf 1 april 2014**

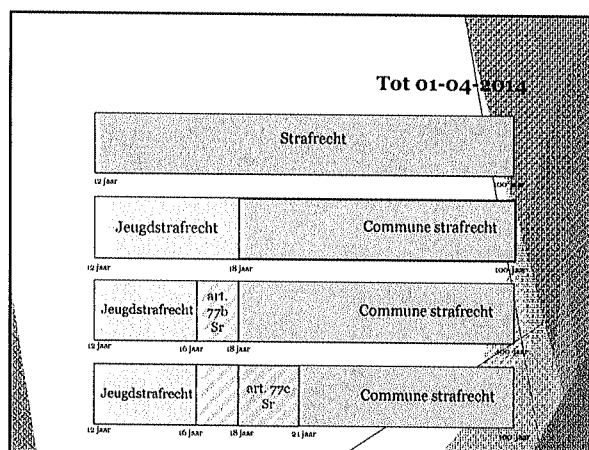
Mr. J.A.C. Bartels
Raadsheer gerechtshof Den Haag
Voor OSR op 17 juni 2014

Onderwerpen

- Uitgangspunt van ASR
- Doelstelling van ASR
- Wettelijke systematiek
- Gronden voor toepassing van jeugdstrafrecht bij 18 tot 23-jarigen
- Aanscherping van het jeugdstrafrecht
- Overgangsrecht

Uitgangspunt

- Het strafrecht laten aansluiten bij de ontwikkelingsleeftijd van adolescenten

Doelstelling ASR

- Veiligheid door effectiever optreden tegen adolescenten die strafbare feiten plegen
- Meer flexibiliteit rond leeftijdsgrens van 18 jaar
- Aanscherping van het jeugdstrafrecht

Vanaf 01-04-2014 invoering ASR

The diagram illustrates the change in the age of criminal responsibility. In the current system, juvenile law applies from 12 to 18 years, and adult law applies from 18 years onwards. The ASR proposal extends juvenile law to 21 years and reduces the adult law age to 18 years.

ASR

The diagram shows three possible scenarios for the ASR proposal:

- Niet:** Jeugdstrafrecht en commune strafrecht (No change)
- Maar:** Jeugdstrafrecht of commune strafrecht (Either juvenile or adult law)
- ~~Option 3 (crossed out)~~

Brief staatssecretaris Teeven van 25 juni 2011

Voorstel ASR

The diagram shows the proposed ASR age limits: juvenile law from 12 to 21 years and adult law from 18 to 18 years.

Commentaar RvdR, NVvR, NOvA, RSJ, RvSt

Kritiek:

- Maximum duur jeugdetentie i.p.v. 2 jaar 4 jaar met VI

Kritiek op de verhoging van de maximumduur van de jeugddetentie tot 4 jaar

⚖ VI

of toch

maximum 2 jaar zonder VI

Wet ASR

Jeugdstrafrecht		Commune strafrecht
16 jaar	18 jaar	23 jaar

Tussen 18 en 23 jaar:

- hoofregel commune strafrecht
- uitzondering jeugdstrafrecht (art. 77c Sr)
- maximum jeugddetentie 2 jaar zonder VI

Tussen 16 en 18 jaar:

- hoofregel jeugdstrafrecht
- uitzondering commune strafrecht (art. 77b Sr) maar levenslang is uitgesloten

Artt. 77b en 77c Sr tussen 16 – 23 jaar

- Gronden art. 77b Sr toepassen commune strafrecht bij 16- en 17-jarigen:
  - ernst van het feit
  - persoonlijkheid van de dader
  - omstandigheden waaronder het feit is begaan
- Gronden art. 77c Sr toepassen jeugdstrafrecht bij 18 tot 23-jarigen:
  - persoonlijkheid van de dader
  - omstandigheden waaronder het feit is begaan
- Verschil: a. **ernstige feiten** leiden tot toepassing van commune strafrecht
- b. **persoon** van de dader bepaalt (mede) de keuze Jsr - Comsr
- Conclusie: a en b interfereren

Procesrechtelijke wijzigingen bij 18 – 23 jarigen

- De ovg kan kenbaar maken dat hij voornemens is toepassing van jeugdstrafrecht te vorderen (toeleiding naar toepassing van ASR) bij de voorgeleiding aan RC voor IBS en bij dagvaarding
- De voorlopige hechtenis kan in een JJI tenuitvoergelegd worden
- Na de kennisgeving geldt voor de verdachte verschijningsplicht ter terechtzitting
- Feiten van 18- en 18+ op één tenlastelegging

NIFP indicatiecriteria voor toepassing jeugdstrafrecht

- Rekening houden met de ontwikkelingsleeftijd
- Kan risico's eigen handelen nauwkeurig inschatten
- Kan geen nee zeggen
- Plaatsing in een Justitiële Jeugdinstelling (JJI) is effectiever dan in een Penitentiaire Inrichting (PI)

Kriteria Raad voor de Kinderbescherming en Reclassering

• <u>Jeugdstrafrecht</u> • verstandelijk beperkt niveau • psychische stoornis • opvoedkundige aanpak geïndiceerd • slachtoffer van verwaarlozing, mishandeling huiselijk geweld of misbruik • first offender effectief • getuigerichte aanpak geïndiceerd • geen eerdere behandelmaatregel • gedragsproblemen • meeloper • scholing noodzakelijk	• <u>Commune strafrecht</u> • leeftijdsadequaat niveau • psychopathische trekken • niet geïndiceerd • beveiliging maatschappij noodzakelijk • eerdere jeugdsancties mislukt/niet • zelfstandig wonend • heeft eerder al een PI gehad • antisociale persoonlijkheidsproblematiek • leider groepsdelict • verkeert in crimineel milieu

Woningoverval 2 daders van 18 jaar

- Dader 1, leider van de groep, zwijgt/ontkent. De rechtbank legt op een **gevangenisstraf van 45 maanden** (ECLI:NL:RBUTR:2012:BW9616)
- Dader 2, first offender, bekent/geeft opening van zaken, wil zijn gedrag veranderen hetgeen blijkt uit zijn bereidheid om aan "slachtoffer in beeld" mee te werken. De rechtbank legt op een **jeugddetentie van 18 maanden (540 dagen)**, waarvan 285 dagen voorwaardelijk met een proeftijd van 2 jaar met bijz.vw MHS/JR+behandeling. (ECLI:NL:RBUTR:2012:BW9626)

Ernst van het feit - persoon van de dader

- ▶ gedragskundige rapporteurs adviseren omtrent de persoon van de verdachte
- ▶ Wie adviseert omtrent de ernst van het feit?

De rechter weegt de ernst en de persoon en kiest jeugdstrafrecht of commune strafrecht

M v T en Parlementaire behandeling

• <u>Jeugdstrafrecht strafrecht</u>	<u>Commune</u>
• In verstandelijke ontwikkeling achtergebleven	Functioneert leeftijdsadequaat
• Structuur behoeftig	Zelfstandig
• Fasegebonden delicten	Levensdelicten
- Door de beperking van de maximumduur van de jeugddetentie tot 2 jaar is het ASR gemarginaliseerd: niet meer geschikt om toe te passen. Ingeval van zeer ernstige delicten zoals levensdelicten

Aanscherping jeugdstrafrecht

- Beperking taakstraffen ook in het jeugdstrafrecht
- PIJ alleen ingeval van gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van de geestvermogens
- PIJ van gevaarlijke, niet-uitbehandelde PIJ-pupillen kan na de max. duur van de PIJ worden omgezet in TBS
- Gedragsbeïnvloedende maatregel (GBM) kan in combinatie met nachtdetentie en elektronisch toezicht
- GBM wordt dadelijk uitvoerbaar (DUT)
- Time-out (tijdelijke opnemings in JJI) bij vvPIJ en GBM

Overgangsrecht

ASR van toepassing op feiten gepleegd
vanaf 1 april 2014

Meest gunstig (?)

Slot

- Uitgangspunt, doelstelling en wettelijke systematiek van ASR
- Gronden voor toepassing van jeugdstrafrecht bij 18 tot 23-jarigen
- Ernst van het feit en persoon van de dader interfereren als redengevende factoren voor de keuze van jeugdstrafrecht of commune strafrecht
- Aanscherping van het jeugdstrafrecht
- Overgangsrecht

